

Uvodna beseda

Prihajamo s prvo številko »Prispevkov za zgodovino delavskega gibanja«. Sledile ji bodo druge, po dve do štiri vsako leto.

»Prispevki« so glasilo Inštituta za zgodovino delavskega gibanja na Slovenskem in nadaljevanje publikacije, ki jo je pričel izdajati Muzej narodne osvoboditve v Ljubljani z »Letopisom Muzeja narodne osvoboditve LRS«, katerega sta izšli dve številki — za leto 1957 in 1958. Muzej NO, ki naj se razvije v Muzej revolucije, je postal leta 1959 sestavni del Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, zato se zdaj letopis razširja v publikacijo Inštituta.

Kot glasilo Inštituta si bodo »Prispevki« prizadevali marksistično osvetliti nastanek, razvoj in družbeno vlogo delavskega razreda na Slovenskem kot nosilca socialističnih in komunističnih idej, kot gonilne sile družbenih preobrazb, kot voditelja in osvoboditelja delovnega ljudstva iz okvirov starega reda izkoriščanja, zatiranja in vojn. Hkrati bodo skušali osvetliti nastanek, razvoj in vlogo Komunistične stranke na Slovenskem kot subjektivne družbene sile, usmerjajoče človeško zavest in dejavnost. Zgodovinopisje delavskega razreda in partije komunistov, zlasti za dobo naše osvobodilne vojne in ljudske revolucije, je važen pripomoček in ključ k razumevanju nedavne preteklosti našega naroda, k spoznavanju družbe, njenih zakonitosti in razvojnih teženj. Tako naj zgodovinopisje prispeva k poglobljanju človeške zavesti in k zanesljivejšemu in smotrnejšemu poseganju v družbeno prakso — za uspešno dograditev socializma in za zavestno ustvarjanje lastne zgodovine.

Razprave, članki, študije, kritike, recenzije, ki jih bo glasilo prinašalo, bodo skušale te naloge reševati. Zajemale bodo preteklo stoletje, naš dvajseti vek in zlasti obdobje ljudske revolucije; lotevale se bodo zgodovine socialistične graditve.

Iz arhivskih bogastev Inštituta bo glasilo priobčevalo pomembne, izrazite in aktualne listine ter druga pričevanja, oštevoši spomine, da bi pojasnilo in ocenilo posamezne zgodovinske dogodke in dognanja. Ne moremo čakati, da arhivsko gradivo v celoti in dokončno izide v ustreznih zbornikih, ki jih Inštitut pripravlja, ki pa terjajo mnogo časa in sredstev. Takšno objavljanje brez odlašanja naj pomaga naši znanosti, politiki, publicistiki, prosveti.

»Prispevki« želijo postati nov, dodaten činitelj v slovenskem zgodovino-

pisju in nimajo namena omejevati ali nadomeščati kako obstoječo zgodovinsko ustanovo ali njene funkcije. Nasprotno. obseg in globina zgodovinarstva se s tem samo večja, slovenskim zgodovinarjem se odpirajo nove možnosti za svobodno ustvarjanje. Hkrati dokazuje izdajanje »Prispevkov«, kako naša socialistična stvarnost skrbi za nenehen in vsestranski razvoj znanstvene misli in za dvig človeške zavesti.

Glasilo opravlja na svojem področju skorajda pionirsko delo. Zato vabi v svoj krog čimveč piscev, zato dopušča raznovrstne snovi, različna mnenja ter znanstvene in strokovne polemike — v okviru sprejetega delovnega programa. S širokih obzorij, z vestnim, raziskovalnim delom, v pogumnem spoprijemanju pogledov, z osredotočenjem znanstvenih in drugih naporov na ključnih vprašanjih, na podlagi marksizma in njegove materialistične dialektike, naj se sklada kamen na kamen za stavbo novejšje zgodovine glavnih družbenih sil in preobrazb, to je zgodovine delavskega razreda, slovenskega »naroda-proletarca« in njegove Zveze komunistov.